

Dobrogea

ZIAR INDEPENDENT SAPTAMANAL

REDACTIA
Str. Mircea No. 74 bis
ADMINISTRATIA
Str. Ștefan-cel-Mare No. 16

Director : Sandi Constantinescu

ABONAMENTE
1 an Lei 300
1/2 an Lei 200
Instituții Lei 600

SOLUȚIUNEA CRIZEI

D. Iuliu Maniu a demisionat la 6 Octombrie; s'au dat drept cauze multe explicațiuni pentruca gestul d-saie să nu rămână totuși indescifrabil după cum de neînțeles a fost d. Maniu când în toamna lui 1919 nu a primit să prezideze guvernul format apoi de d. Vaida. Poate că toată fața vieții politice a ultimului deceniu ar fi fost alta, mai puțin secretul pentru care atunci refuza după cum azi părăsește puterea.

Nu este oricum nimic admirabil în gestul de azi al d-lui Maniu. Tot ce poate intra în câmpul de privire al unui observator atent al lucrurilor evidențiază că orice calcule se ascund în dosul boalei sau nevlei de odihnă a șefului partidului național-tărănesc, ele nu dau dreptul omului care a mobilizat o generație întreaga în numele reformelor făgăduite țării, să zică ceeace nici o cucoană nu mai zice ca să-și amâne un ceai; sunt indispus. Las partidul să navigheze în greutățile zilei deoarece personal trebuie să mă recreiez". Având exercițiul puterii în mână și tot să te ocupi doi ani numai de tranșacții între membrii partidului ca să termini după aceeași doi ani cu un simplu „la revedere”. — trebuie să te aștepti să îți se zică „adio”.

Cât privește pe celălalt bărbat de stat al Ardealului, el a dat în doi ani toată măsură valorii sale politice pentruca țara să-și facă vreo preocupare din plecarea d-sale.

În câteva zile numai, preocuparea obștească a trecut pe lângă domniile lor pentru a rămânea asupra modului cum criza provocată de șeful partidului național-tărănesc, a fost rezolvată.

Trebuie să recunoaștem că soluțiunea Regelui era singura soluțiune adevărată. Restul partidelor vor fi fost nemulțumite, deși șefii lor nu aveau de ce să aștepte altă soluțiune. Consultându-le, Regele nu ar fi făcut decât să le frământă și această frământare nu putea fi spre avantajul soluțiunii care trebuia și care a fost dată. Mareșalul Averescu nu putea forma guvernul fără parlamentul său pe care nu-l putea în situațiunea de azi a partidului poporului, să-l aibă fără alegeri turburi. Celelalte partide politice utilizabile în guverne de concentrare cu program mai dinainte fixat nu puteau accepta nici ele decât formula disolvării urmată de candidaturi pe liste comune. Partidul liberal căruia d. Vintilă Brătianu în doi ani i-a făcut între altele educația nerăbdării reprezintă o rezervă care nu avea de ce să fie cheltuită acum. În cât privește pentru orice altă ipoteză disolvarea parlamentului, virtutea actualelor camere de a fi reprezentat la 8 lunie „voința țării” nu avea când să se risipească până la 6 Octombrie. În fine o combinație în afara partidelor politice nu este nici în nevoia țării nici în părerea regală.

Devine clar atunci că guvernul d-lui Mironescu era singura soluție în impasul pentru țară creată de nevoia de odihnă a d-lui Maniu. În contra miopiei multora Regele, deși numai de patru luni reîntors în țară, vede just lucrurile.

Le va vedea oare și guvernul Mironescu? Toate indoielile sunt legitime: aceeași infirmitate nativă pentru nevoia și setea de legalitate a acestei țări, — aceeași mizerie pentru masa care a făcut piramida din vârful căreia este astăzi uitată, — aceeași neașteptare pentru trecutul din care trezesc numai pe liberali și numai pentru a-i dehora, — aceeași maladie legiuitoare la poporul deja abătut pe bietul contribuabil român, aceeași criză de autoritate, aceeași criză de prestigiu, — aceeași tranșacții cu ideologia de ieri. Într'un cuvânt nu ne așteaptă nimic nou sau cum ar zice d-l Mihalache vom vedea desfășurarea programului „racordat” la epoca pe care o străbatem. Cât e de racordat nu știm; cât e de încordat o vom mai vedea încă.

Și totuși ce ocaziune mai potrivită ca aceasta, pentru a deschide în fine ochii: se atribuie Guvernului actual un caracter vremelnic. Cât? — trei luni, șase luni? Bine. De vreme ce este guvernul unui partid destulă vreme și șase luni pentru ispășirea multor păcate. Căci țara nu se simte așa cum a pictat-o d-l Maniu la curioasa consfătuire a majorității. Ba are nevoie de purificarea de unele lucruri aduse numai de regimul d-lui Maniu.

Ajunge și șase luni pentru aceste purificări. Și dacă totuși numai atât timp i-ar fi acordat de împrejurări d-lui Mironescu și partidului din care s'a format noul guvern încă este vreme să se îndeplinească ceea ce minune, cea mai mare operă atât de mare cât programul nici nu o înscrisese cândva și totuși e atât de necesară.

Acea operă este azi: a nu mai face nici un alt rău țării.

SANDI CONSTANTINESCU

Constanța, 11 Octombrie 1930

Mare eveniment radiofonic

Suntem în epoca modernizării când totul se reduce la simpla apăsare a unui buton pentru a avea la dispoziție tot ce ai nevoie. Domeniul cultural nu a rămas nici el mai prejos de binefacerile tehnice moderne.

Nu este nimic mai ideal decât a primi cultura stând comod în casă, ascultând pe cei mai mari savanți ai lumii.

Pentru acest scop D-l Leon Gherson a luat frumoasa inițiativă de a organiza în Călărași, o mare expoziție regională de Radio între 19 Oct. și 2 Noembrie cor.

Expoziția nu poate fi decât binevenită deoarece se vor face toate demonstrațiile atingătoare de acest domeniu.

Se vor expune toate mărcile de aparate radiofonice.

Sunt invitați a lua parte la această expoziție toți cei ce se interesează de progresul cultural al țării noastre, iar Dobrogeenii în special nu trebuie să lipească fiindcă acest oraș este cel mai apropiat al provinciei noastre.

Inițiativa D-lui Leon Gherson trebuie încurajată și demnă de toate elogiile. Vom reveni în numărul viitor.

REP.

Păstrați cupoanele de premii

ȘAPĂMĂNA POLITICĂ

Întențiunea noastră asupra cuprinsului acestui articol, a fost departe de evenimentele din ultimele zile. Mărturisim navitatea, de-a fi voit să facem cunoscut lectorilor noștri, un fapt care iese puțin din banal: Săptămâna trecută chiar, un fărcaș venit să-și vândă orzul, după o zi de așteptare zadarnică a unui preț mai bun (căci aceia ce i se oferise erau departe chiar de noțiunea satisfăcătoare: un leu kg. de orz) a îndreptat cărușa la plașja pe care astăzi se vârlă o actuală Excelență, și cuprins de desandăjde a aruncat în mare recolta reprezentând truda sa într'un an.

Am fi vrut să consacram un articol asupra acestui fapt divers — care nu s'a bucurat măcar de cinstea de a fi înregistrat de ziare la rubrica respectivă — dar sunt „ceștiuni mai ardoare” ce ne silesc să trecem deasupra lui, lăsând în grija cititorilor noștri, sarcina de-a scoate singuri concluziuni eventual încălzimintele ce se desprind dintr'insul.

Nu mi — era îngăduit nouă — scribi obscuroi — să ne ocupăm de fapte așa mărunte, când atențiunea oamenilor noștri politici (și asupra cărora apăsă oarecare răspundere) era îndreptată asupra crizei de ministri, iar nu de regim — subliniere a căruia paternitate n'o revendicăm. Într'adevăr D-l Maniu picturist de lupetele intestinale ale partidului, a prezentat demisiunea Saverului recomandând o nouă formațiune național-tărănistă.

Fără voia noastră ne amintim de o legendă. Era în vremea fricțiunilor dintre Patricianii și Plebei la Roma când Plebeii s'au retras din Roma. Atunci Menenius Agrippa plecat în soală la ei, le-a vorbit cam în următorul limbaj: odată, membrele s'au revoltat împotriva stomacului pentru motivul binecuvântat, — ele muncesc iar stomacul mănâncă. Dar, oare — a întrebat Agrippa, — dacă stomacul n'ar mânca, membrele ar mai putea ele să „lăceze”? Căvinții ce' idică acestui argument, Plebeii — zice-se — s'au reîntors la Roma, și totul a intrat în normal.

Nu vi se pare și D-s. că rolul lui Agrippa îl define în acest timp simpaticul d. Mironescu (cu figura sa veșnic surzătoare, chiar în costum de bae la Lido) nevoit să împace interesele manșelor: națională și țărănistă? Pentru menajarea susceptibilităților ne abținem de a spune cări sunt membrele și care stomacul în partidul d-lui putere (deși poate în credința noastră există ideea că însăși membrele — fie ele naționale, fie țărăniste — au un stomac al cărui apetit stă în strânsă legătură cu satisfacerea lui.

Așa dar, țara poate merge înainte liniștită. Criza de guvern provocată de național-tărăniști s'a rezolvat tot cu al lor concurs. Căci sunt dar anumite obligațiuni la consfătuirea majorității sale.

Tara poate să fie liniștită.

Ah! dacă am fi fost în situațiunea nenorococului fărcaș de la Mangalia, poate ne recolă am fi aruncat în mare.

MIHAI ȘOIMARU

Imprudența unui student

Studentul Pompiliu Constantinescu în vârstă de 24 ani delia Academia de înalte Studii Comerciale și Industriale, pe când se găsea cu mai mulți prieteni în restaurantul „Fungeoa”, a fost victima propriei sale imprudenți.

Fiind la chef, a luat un revolver delia unul din amicii săi care era la masă pentru a glumi. Nenorocitul a tras întâiu un foc în sus, dar revolverul neavând decât un singur glonț, tocmai la urmă, nu a luat foc. Atunci crezând că este descărcat l-a îndreptat spre propria sa tâmplă și zicând „adio” a tras, când din nenorocire glonțul a luat foc, trântind victima într'un lac de sânge.

Nenorocirea sa a produs o vie impresie fiind foarte cunoscut printre tineret.

Transmitem nemângăiatei sale familii, profunzile noastre condoleante.

Răspândiți ziarul „DOBROGEA”

INDUSTRIALIZAREA RUSIEI!

În presa noastră s'a vorbit mult în timpul din urmă și se vorbește și azi de intențiile Sovietelor, relativ la industrializarea Rusiei, în timpul de 5 ani.

Planurile referitoare au fost studiate în amănunțime de conducerea economică a Sovietelor Centrale din Moscova și puse în aplicare, pe la jumătatea a 2-a a anului 1928, sub denumirea de „Planul Industrial pe 5 ani“.

Pe noi, ca vecini nemiloșii apropiați ai Sovietelor, ne interesează în special orice mișcare pe teren economico-politic, ce o fac vecinii noștri Rusi, orice progres în orice direcție ni se anunță din partea lor, mai cu seamă, că între noi și Soviete, nu există relațiuni de bună vecinătate, contestându-ni-se din partea rusă, până și integritatea teritorială a Țării. Deci orice mișcare pe teren economic înfăptuită de Soviete, trebuie urmărită de guvernul nostru cu mai multă atenție, căci de progresul și consolidarea economică a Sovietelor atâră în bună parte liniștita noastră desvoltare ca stat și ca popor.

În legătură cu planurile industriale ale Rusiei, se pare că metodele de colectare a agriculturii realizată de Soviete dela începutul ființelor și până azi, încep să dea de gândit organizației capitalistoburghize din lumea întreagă, prin cantitățile imense de cereale, lemne, petrol și tot felul de materii prime, pe care le exportă metodic Rusia, cu începerea toamnei curente, prin conveniența mai mult decât seductoarea la prețuri a acestor produse, ceiace a avut ca scop deprecierea produselor similare ale altor țări pe piețele mondiale și deruta oricărui calcul de rentabilitate în diverse ramuri de activitate economică, special în cea agricolă.

Concurența rusească în forma aceasta a luat aspectul unui avânt din punct de vedere economic, contribuind în bună parte la actuala depresiune economică mondială. Ca consecință se pune cu drept cuvânt întrebarea ce urmăresc Sovietele prin această politică economică? Răspunsul este variabil și poate să fie considerat obiectiv din diferite puncte de vedere. Mai întâi se învederează în lămădurii, fără posibilitate de desmințire, că Sovietele au disponibilități importante de cereale, lemne, petrol, grăsimi, materii prime, etc. și că aceste disponibilități urmăresc să fie valorificate prin export. Dar ca să se ajungă aici, concluzia firească este, că Sovietele sunt organizate economic în vederea unei producțiuni agricole intense și după acoperirea trebuințelor lor interne, își exportă surplusurile.

Aici avem să intercalăm ultimele date statistice din punct de vedere al producțiunii agricole a Sovietelor pe anul 1930. Din datele publicate de statisticele agricole stremne pe anul curent, rezultă că producțiunea de cereale rusească pe anul în curs, este superioară mediei dinainte de război, cu toate că Rusia teritorială este a pierdut foarte mult prin războiul mondial și mai cu seamă asfel de teritorii cari din punct de vedere agricol erau din cele mai bogate, ca țărilile Baltice, Polonia, Basarabia și Finlanda.

Odată ce doada este făcută, că Rusia azi, este capabilă să facă cu succes export de cereale și de alte materii prime, voesc să fac o deducțiune că ce urmăresc Sovietele prin faptul că exportă cantitățile mari de cereale etc. sub paritatea mondială, contribuind în lara măsură la depresiunea economică și mizeria generală. Din observațiile făcute de presa străină, precum și de presa de specialitate sovietică, se conchide, că sovietele își urmăresc cu insistență și [metoda] planurile lor de refacere și organizarea economică. Vând cantitățile de mărfuri ce au disponibil, întâi pentru a-și

procura sumele de bani necesare serviciilor lor de stat și propagandă politică și în al doilea rând în legătură cu planurile de industrializare de care vorbim în prezentul articol.

După concepțiunea sovietică, planul de complexă industrializare a Rusiei ar trebui să fie înfăptuit până în anul 1933. Din relațiile inginerului german Peter Eyermann, care a fost chemat de Soviete în Rusia și unde a stat mai mult timp, rezultă că chiar dacă planul rusesc de 5 ani, nu merge alderăm, totuși în industrializarea sovietică s'a realizat progrese foarte mari și se poate aștepta ca Rusia într-o durată de timp nu tocmai îndepărtată, să fie una din cele mai mari țări industriale, nu numai pentru acoperirea trebuințelor interioare, dar chiar și ca țară de export. Imensa suprafață teritorială, împreună cu bogățiile de tot felul ale solului și subsolului rusec, îi favorizează planurile.

S'a vorbit de rezerva pe care ar avea-o lumea de afaceri străină față de dezvoltarea economică rusă. Din relațiile inginerului Eyermann, vedem că din contră, întreprinzătorii străini, americani, englezi, italieni și germani, le acordă toată atențiunea și sollicitudinea, susținându-i cu credite largi industriale pe termene lungi.

În dezvoltarea planului industrial rus, preocupat pe Soviete în primul rând dezvoltarea industriei mari grele și de mașini, ca un relief al gândurilor, în politica lor războinică viitoare.

Cele mai importante centre unde și-au fixat Societățile organizarea lor industrială sunt: Kertsch, Mariapul, Magnetostroi-Ural, Saparosse, Stalingrad, Kuznetskzstoi, Moscova, Dnjep și Siberia; uzinele Tagil și Baikal. Sunt interesante contractele de livrare ce au încheiat importante firme americane, cu inițiativa rusă și care în esență sunt următoarele: „Americanișii predau Centralele industriale sovietice toate Patentele și invențiunile lor, atât pe terenul înzestrării cât și din punct de vedere al procesului tehnologic. Uniunea Metalurgică Rusă, are mai departe dreptul să folosească întreaga arhivă tehnică americană și de a putea trimite pentru specializare ingineri calificați ruși în America. Invers americanii își vor trimite oamenii lor în Rusia.“

Este locul să amintesc aici, că pe urma refacerii industriale ruse în curs funcționează și mișună azi în Rusia numeroși oameni de afaceri, ingineri și specialiști americani, germani, englezi și italieni, contribuind cu toții la perfecționarea și progresul industrial și implicit economic sovietic.

Prin articole de față, voesc să dovedesc că industrializarea și refacerea rusească, nu este numai o gogorită sau o sperietoare, după cum ne-am obișnușit cei mai mulți din noi să credem, ci o pură realitate.

Realitatea poate să fie cu atât mai crudă pentru noi, după cum am amintit, cu acest popor nu avem relațiuni de nici o natură, și după cât se pare nu ne așteptăm să avem în viitorul apropiat. Pe măsură ce progresul sovietic se va accentua, în aceeași măsură trebuie să sporască neliniștea și nesiguranța noastră, poporul nostru trebuie să fie pregătit sufletește de surprizele, la cari ne putem aștepta dela răsarit.

Totuși oare conștientizării noastre în înălțimea timpurilor, să prevadă eventualitate lovituri ce putem primi dela ruși, ca să le parize și să organizeze în toate detaliile apărarea noastră corespunzătoare? Iată ce punem la inimă tuturor Guvernurilor, cari ne conduc azi și a acelora, cari ne vor guverna în viitor.

Dr. ST. B.

O PLECare REGRETATA

Nu întotdeauna când vinea pleacă dintr-o localitate așa păreri de rău în urma lui...
Am asistat la această plecare!...

Pleacă uneori cineva și în urma lui se spune: — „Bine că s'a dus!...“

Și alte ori: — „S'a dus? Nici o paguba!...“

Mai sunt și plecare nabăgite în seama... Dar sunt și plecări care stănesc o dungă de melancolie, un simțământ de pierdere, pentru societatea din care a făcut parte.

Gândurile acestea plumburi, imprecinate cu vremea mornărită a unei Octombrie, m'au năpădit, când am aflat că zilele acestea părăsește Constanța, strămutându-se la Galați, o simpatică, o vrednică și demnă concetățeană, d-na Sali Weissbuch.

Eu n umne cunoscut; nu și-a stabilit reputația prin lux și nu s'a impus prin bogăție, — dar a știut să-și statornicească o reputație demna de înviadat, aceea a unei femei care adauga înșuirilor sufletești, precipe și energie, spirit de ordine și muncă neprecupțită în serviciul operelor de asistență socială.

În Constanța a făcut parte din toate societățile de binefacere nu ca o simplă membră cotizantă, dar figurând întotdeauna prima frunză.

Eu n dar al său darul de a și să contribuie cu folos oriunde trebuie; un dar cu atât mai evidentiat astăzi, când împrejurările grele de care se resimte toată lumea, au impietrit inimile oamenilor la care trebuie să apelm ca să putem alina inimile, celor prea nefericiți!

Nimeni aproape nu știe tortura pe care o îndura doamna când au de vândut biete în folosul ure unei societăți sau când merge să ceră obolul cu cheta pe strazi, Privirile neprietenești, ce ni se aruncă, merg uneori până la dumșanie și — ceace e mai dureros — până la banuia! Dacă stăruim totuș, este pentruca așteptăm răsplata atător lucruri îndurate, în zămbetul copilului îmbrăcat de sărbători, în mulțumirea omului săturat la o cantină, în ideia că am contribuit, după mijloace, după împurturi, la ameliorarea morali și materială acole unde se simte mai multa nevoie.

Doamna Weissbuch posedă acest dar de a nu se descuraja niciodată, pentruca posedă darul de a convinge popul deprimitivă pe mărimoși și pe avai, Toți la căți a apelat, toți au dat, absolut toți credem noi, dacă d-na Weissbuch, o singură persoană, a putut servi atâtea cause deodată: Nu numai societățile israelite, dar Crucea Roșie, Principesa Elena, Asistența socială etc, toate au avut concursul său pentru un spital, pentru un cămin, pentru un prunc sărac.

Sunt, fără îndoială, în asentimentul tuturor doamnelor din Constanța, care muncesc pe tarâmul social, atunci când prin rănduirile mele, aduc cele mai cuvenite elogi d-nei Sali Weissbuch, pentru activitatea sa. Îmi mulțumim din toată inima, pentruca știu că din toată inima a muncit pentru propășirea tuturor societăților de binefacere.

O felicităm pentru această contribuție a sa, pe cât de frumoasă pe atât de rară, — o pildă vie care ne va rămasă.

Am la părerea noastră de rău stărnită de plecarea sa, dar o compensație, gândindu-ne că d-șa va continua să lucreze și de aci înainte, cu același spor, același râvnă, același roade.

Pentruca de lucru este destul, pretundinem.

SILVIA CONSTANTINESCU

Abonații ziarului nostru primesc o poliță de asigurare de 20.000 lei gratuită cu amortizare prin tragere la sorți, de la Societatea Anonimă de Asigurări Generale „AGRONOMUL“.

BASILICI ȘI BISERICUȚE

II

În ziua în care am vizitat catacombele romane din Vasilica San Sebastiano, am avut impresia că m'am familiarizat cu prima formă a creștinismului apusean, grupat în jurul Bisericii Catacombelor, așa cum se definește în general, primele trei secole ale creștinismului.

Originea catacombelor, cum se știe de toată lumea, a fost în secolul trecut subiectul unei controversă. După unele texte impresoare se deduce că aceste catacombe fuseseră la origina lor săpături făcute de păgânii pentru extragerea nisipului, dar această teorie a fost părăsită. În adevar, catacombele au întinderi mult mai mare de cât adâncime. Drumurile acestora subterane, sunt galerii drepte, întreținute pe alte cărări, tăiate la rândul lor de alte galerii, o rățea interminabilă, un labirint complicat ce dă mereu impresia unei rătăcirii din care nimeni n'ar mai putea eși. Aceste drumuri subterane nu erau construite numai pentru a conduce spre o dată determinată, dar serveau în același timp pentru înmormântării. Peretii par un stup funerar. De sus până jos, excavații de toate mărimile și suprafețe, celule înguste pentru somnul vesnic al primilor creștini, se se închidau cu un bloc de marmură sau se ideau cu ciment pe care se făcea inscripția funerară. Creștinii au găsit acești mijloc de înmormântare din două cauze: întâi amintirea înmormântării lui Christ; apoi, ei priveau în moarte, odinã, în așteptarea vieții.

Acolo, așteptau ei, ca într'un dormitor imens al înfrățirii, goarna cerească, ce avea să-i deștepte pentru auroa ei eternă.

În Roma sunt catacombe în 330 de locuri, o adevarată cetate subterană, în care șase milioane de adormiți, așteaptă ziua pentru care au murii!

Dar pe lângă cimitir, aceste catacombe erau locul de întâlnire al creștinilor, în jurul criptelor mai mari cari adăposteau corpe ure-unui martir. Veneau aici discipoli din toată ungihriea omeniei, luând cu ei la înapoere, ca să duca în colturile cele mai îndepărtate, unde înmormântarea era de se ștatea de veghe la căpătâi. Abia când vându rău început să pradă catacombele, pontifișii au ridicat corpurile marșilor ca să-i adăpostească în biserici. Tot aci se adunau la aniversări creștini ca să celebreze pe sânt.

Din loc în loc, peretii sunt incrustați cu un semn ce seamănă cu un pește și care ar avea următoarea interpretare: Pe de o parte, denumirea în grecește a peștelui — „Icthes“ — alcătuită din inițialele cuvintelor ce însemnă în acea limbă Isus Christos, Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul; cealaltă interpretare, derivă din însăși simbolul său: ea spune că, precum peștele se naște și trăiește în apă, creștinul renaște prin apa botozului și rămâne în elementul creștin ca în singurul prileic pentru el. Dar aceste interpretări sunt controversate și puse la îndoială astăzi, — în căutarea celei de-a treia...!

În sfârșit în interiorul acestor ganșuri se află și o bisericuță, un simplu altar de lemn, în care slujea marele pontif la deosebite sărbători ale anului. Acolo, în

catacombele dela San Sebastiano eră tocmai pe sfârșite, când le-am vizitat, o altă serie de săpături. Printre cele mai interesante descoperiri, este de remarcă un numămar mare de inscripții, care certifică în mod neîndoios, prezenta sântului Petru la Roma și găzduirea lui în acele adăposturi.

Aceștea au fost primele lacășuri de rugăminte, însemnate cu semnul crucii, și de aci porneau senini, legiuni întregi de creștini, frunți smerite în fața Domnului și trufașe în fața morții...!

Dar, din sec. V, perioada bisericii din catacombe ia sfârșit.

Nu vede de-aci înainte, basilici de marmură care să mărturisească triumful creștin ce n'au murit, pentruca au biruit prin moarte! * * *

Este timpul acum, ca să ne oprim la cea mai grandioasă operă creștina a sec. VI, basilica lui Justinian, Sfânta Sofia. Înainte de a-i face o descriere sumară, cred necesar a pomeni desparte arhitecturile în vremurile acelea.

Nici romanii, nici grecii, nu întreprinseseră cupola ori bolta; ea a fost împrumutată din orient, anume dela Asirieni.

Artă greacă a inspirat desigur în multe privințe arta romană. Templele antice, palatele, sunt modele grecești, dar Colosul, arenele, par construcții cu un caracter necunoscut. Gustul acesta pentru proporții uriașe, pare să fie copiat din Siria, după însemnele temple de acolo, de unde se spune ca trebuia să iasă și

INFORMAȚII

Din lipsă de spațiu vom publica în numărul viitor al gazetei noastre continuarea articolului D-lui Mihail Straja: „Un muzeu regional al Dobrogei”

Adunarea generală a Asociației „Astra” ce trebuia să aibă loc Duminică 12 cor. la Sibiu, a fost amânată pentru mai târziu, pentru a participa și M. S. Regele.

Săptămâna trecută într-o amiază în plină stradă Carol, dl Jerguly Leossatos, a fost victima unui capricios. Este vorba de studentul Ioan T. Vadă, ultimul al matematici care a găsit de cuviință să bruscheze și să palmuiească, pe simplul motiv că ar nutri bune sentimente pentru Evrei.

Bruscarea a fost însoțită și de următoarele cuvinte — textual: — „dacă vei scri la dăcuță pe lângă că-mi faci reclamă la București, dar voi primi și o grasă subvenție dela d-l Vaide”. — „Auzi d-le Vaide? Cu astfel de lucruri se ocupă Excelența Voastră?”. — „Eu, unul, nu cred...”

In orice caz, atrag această atenție și d-lui prefect al Județului, care pare-mi-se, l-a acordat și d-șoara bursă de studii, precum și d-lui Ministru al Instrucțiunii.

Duminică 19 cor. va avea loc la Cinema „Tranului”, Adunarea Generală a Demobilizaților de război. Va participa și d-l General Livezeanu, prim președinte a Societății Demobilizaților de război din România.

Joi 16 cor. fiind aniversarea M. S. Regelui Carol al II-lea, autoritățile și școlile au fost încheiate iar la Catedrala episcopală s-a oficiat un Te-Deum.

Duminică 12 cor. au avut loc alegerile de Delegați ai muncitorilor din portul Constanța. Conform așteptărilor, din cei cinci candidați a reușit cu majoritate aproape absolută — vătaful Dobriță Radu. Prin această alegere numai d-sa va avea dreptul a angaja lucrul în port atât la vapoare, cât și pe platforme, pe când ceilalți nu vor putea angaja decât pe platforme (teren).

Cronica Sportivă

Duminică 12 Octombrie 1930, s'au disputat următoarele meciuri:

- Categoria 1-a: Marina—Kiazim 3—1.
- Categoria 1-a Rezerve: Victoria—Tricolor 2—1;
- Marina—Elpis 2—2; Săgeata—Kiazim 6—1.
- Categoria II-a: Olimpia C. F. R.—Slavia 3—0.
- Categoria II-a (Rezerve): Triumf—E. F. A. 4—2;
- Olimpia C. F. R.—Venus 2—0.

Duminică 19 Octombrie a. c. vor fi următoarele meciuri:

TERENUL MUNICIPIULUI

Categoria 1-a: Ora 2: Kiazim—Tricolor; ora 4: Victoria—Marina.

Categoria I (Rezerve): Ora 10: Elpis—Victoria.

Categoria II-a: Ora 8: Venus—Olimpia C.F.R.

TERENUL DIN PORT

Categoria I (Rezerve): Ora 9: Kiazim—Marina.

Categoria II-a: Ora 11: Triumf E.F.A.; ora 3: Triumf—Olimpia C.F.R. (Rezerve).

arta decorativă bizantină supraîncărcată și totuși atât de frumoasă.

Pentru arta creștină, arhitectura nu a găsit nimic nou: a luat de model basilica romană, clădirea acoperită a reanunțării publice, schimbându-i rostul intrinsecții. Vom găsi prin urmare la Sfânta Sofia, forma basilicilor romane, cupola și bolta asaltă și decorațiunile bizantine.

Eră o dimineață albastră și caldă când, cu un grup de prieteni, am intrat în Basilica Intelpecuinei Divine. După ce am auzit exclamații admirative din politeze, de oimire convențională și atlele, mai sincere, de dezamăgire, m'am așezat ceva mai la o parte ca să pot privi în toate părțile.

Un cunoscut venit lângă mine și mi' spuse cu părere de rău, cu durere aproape: — „Asta-i Sfânta Sofia”!?

— Iată cum o văd eu, i-am răspuns.

„Suntem în anul 552 dela Christos. Basilica lui Constantin a ars și împăratul vrea să faca pe locul ei, o biserică fără pereche. Din lumea întreaga se aduc materiale: au venit olane suptării din Rhodes pentru cupola; pe fiecare bucătă să scris: „E pentru Dumnezeu și nu se va sfărâma”. Guvernatorii au trimis podabe din Europa și din Asia, din Atena și din Roma, din templul Dianei din Efes și din Templul Soarelui de la Balbek. Au sosit buciurile de marmură: nu numai marmură albă și pură cum căutătorii grecii pentru Propilee și Pantenon — a sosit ac, marmură verde și roșie, gâmbă și roză și porfir din Egipt... Artiștii vor face

Memento - Săptămâni

Cinema „Capitol”: „Femeia Necunoscută” cu Marlene Dietrich.

Cinema „Regina Maria”: „Cântecul Durerii” cu Al. Jolson — sonor.

Cinema „Majestic”: „Rapidul din Siberia”.

Cinema „Tranului” — „Jocul Dragostei”.

Luni 20 Oct. cor., va' rula la Cinema „Regina Maria” marele film grecesc „Departate de lume” „Μαχητάς άπό τίς Κοίτες” cu splendide vederi din Insula Corfu și Muntele Athos. — Va mai rula și filmul reprezentând Serbările Centenarului Greciei la Athena.

RECENZII

A apărut No. 5 și 6 din „Gazeta Invățătorilor” de sub conducerea unui comitet de înstitutori din localitate. Este un ideal organ profesional de pedagogie, necesar să cadă în mâna fiecărui dascăl.

Remarcăm admirabilul articol semnat de d. Popovici-Pazarlia, asupra „Comunerii în școala primară”. Sunt o serie de experiențe pedagogice încercate de harnicul dascăl rural.

Nu mai puțin interesant este articolul d-lui înstitutor Melinte, precum și al d-nei M. Costin.

O recomandăm tuturor celor ce se interesează de soarta școlărimii și a dascălilor. RED.

Doriți să învățați o meserie frumoasă ?

Se aduce la cunoștința generală, a tuturor locuitorilor dir. orașul și Județul Ismail, precum și a celor dinprejur: Jud. Cetatea Albă, Județul Durostor, etc. că

Academia Superioară de Croitorie și Modă

din București, strada Lipșcani No. 14 Autorizată de Stat și recunoscută personală juridică. Având în vedere marea criza financiară din care cauză cei doritori de a învăța o meserie nu se mai pot deplasa la București și luând în considerație cererea a mai bine de 200 de persoane din județele Ismail, Cetatea Albă și Durostor, a decis ca să trimită profesori spre a ține un curs de sezon dala 1 Decembrie la 1 Februarie, timp de două luni. Prin urmare, toți acei ce doresc a-și crea un viitor învățând o meserie frumoasă și bănoasă, să ceară imediat condițiile și lămuririle necesare direct D-lui D. Theodorescu, directorul Academiei Superioare de Croitorie sau reprezentanții illoștri:

Dl. Gheorghe Cermanov, Ismail, str. Eminescu 59
 Dl. Mihail Alex. Voleoc, Chilia Nouă, Str. Ștefan cel Mare No. 31. ară va vor da gratuit prospectul imprimat special pentru aceste cursuri și va vor da toate lămuririle necesare. Acest curs va fi predat personal de d. Director D. Theodorescu, având în vedere marea importanță a acestei regiuni lipsită de comunicații și viață comercială. Acest curs de sezon rapid poate fi urmat de lucrători croitori și patroni, croitorese, precum și de ori ce Doamnă sau Comisărioară de familie care dorește a învăța croitoria fie pentru uzul familiar, fie pentru a deveni profesională. Se vor preda ca și la București următoarele cursuri: Croitorie de damă, Lingerie, Croitorie bărbătească. Uniforme militare și hănușile de copii. Elevii se vor bucura de același drepturi ca și elevii cari urmează cursul la București. Examenele se vor depune fie la București, fie tot la Ismail, după cum vor dori elevii. Cursuri de probă deasemenea se pot face la Ismail sau la București.

un amestec de culori la care vor adauga, aur, argint, sîdef și pietre scumpe...

Au sosit arhitecții: a venit Antemius din Tralles și Isidore din Millet. Vin din Asia ca să împodobească marea construcție cu cea mai înaltă cupola. Meșterii sunt argăjați: zece mii de lucrători, nu vor intrerupe lucrul până la sfârșit... În fiecare zi vine împărțat și trei cadu spretoșe clădirea... în fiecare zi, până ce vada doi ani împliniți.

Suntem acum în anul 527: a venit ceasul înăugării... Justinian, într'un car tras de patru cai, se duce de la paia la Sfânta Sofia... A ajuns și trece pragul... dar, iată-l: orbit de propria lui operă, uită ținuta lui imperială și într'un elan nestăpănit, alergă până în mijlocul bisericii și, sub cupola, înalță brațele la Cer: — „Mulțumescu-ți, Doamne, ca m'ai socotit vrednic să înalț această operă...” — Solomon, te-am intrucut!... Panourile de marmură sunt mai catifelte ca niște covoare orientale, pe bolți sunt mozaicuri pe fond de aur sau de argint... Iată, sub cupola anvonul cu flori de marmură, stralucitor, pietre scumpe, iată, altarul de aur masiv, strălucitor, orbitor de emai și de pietre pe crucea mare de aur... Iată, perdelele de mătase și fir, iată tronul de argint al Patriarhului... Iată, polcanderele de argint cu lămpi în formă de nave, în formă de arbori, iată lanternele aeriene în jurul cupolei, iată lumina cu reflexe roze, punând nimburi de încoronare pe capetele împăraților bizantini...

Au trecut secole de atunci și pot trăi cu închipui-

Premiile ziarului „DOBROGEA”

Cupon No. 1

Strângeți aceste cupoane pentru participarea la trageri

Marile premii oferite de ziarul nostru DOBROGEA

Spre a complace mai mult cititorilor și abonaților, ziarul Dobrogea acordă o serie de premii prin tragere la sorți.

De aceste premii vor putea beneficia atât abonații ziarului, cât și toți cititorii, strângând 30 cupoane, care vor fi detașate din pagina 3 a ziarului, începând cu No. 1.

Cupoanele vor fi trimise în serie completă administrației ziarului menționându-se numele exact cu strada și numărul spre a se putea emite bonurile de participare la premii, cu opt zile înainte de tragere. Persoanele care nu vor avea toate cupoanele, vor putea obține de la administrația noastră toate numerile, plătind costul dublu a gazetei. Separat de aceste trageri, Societatea Anonimă de Asigurări generale „AGRONOMUL”, oferă tuturor abonaților gazetei noastre o poliță de asigurare de 20.000 lei cu amortisment prin tragere la sorți, absolut gratuită, pe o lună, de care vor putea beneficia, numai abonații în curent cu plata abonamentului pe un an de zile, rămânând ca ratele viitoare să se trimeată direct societății de asigurări generale „Agronomul” dela care vor primi prospectele cu detalii.

Astfel dana posibilitatea fie căruia de a câștiga mulțumita ziarului nostru suma de 20.000 lei. Pe lângă asigurările de amortisment prin tragere la sorți Societatea de asigurări generale „Agronomul” mai contractează în condițiuni avantajoase asigurări în toate ramurile ca: Viață regulată cu vizită medicală, Incendiu, Grindină, Auto-casco, Transport, Furt prin spargere, etc.

Fiind unica gazetă de provincie care merge pe urma marilor cotidiane din capitală sperăm în concursul tuturor dobrogenilor. Numai astfel vom putea ajunge la scopul dorit de a avea o gazetă cu adevărat serioasă.

În numărul viitor vom da lista completă a obiectelor oferite ca premii de ziarul nostru.

Strângeți cupoanele de premii

Duminică 19 cor. va avea loc inau-
 gurarea DANCINGULUI-BAR
PICADILLY
 Str. Ștefan cel Mare No. 13
 Muzică — Jazz — Dans

rea anul 1453... Acum, altarele s'au sfărâmat, aurul s'a cules, osemintele Dogeului Dandolo, cucuriorul Constantinopolului, s'au risipit... dar voi vedea întotdeauna, sub lespedze aspre de astăzi marmoră pardoșele așa delicat combinate, încât, după spusele unui contemporan, pareă un răzor smălțat cu flori roșii crescute printre iarba:.... voi vedea întotdeauna printre cele 107 de coloane, sub strada de var, sub verselele din Coran, chipuri sfinte în emai și nozic, căci mirabul și co-voreale aduse dela Mecca, indicând noua orientare, nu o poate înstrăina de ea însăși! Așa am văzut eu Sfânta Sofia în moschea Aya Sofia...

Un ghid, foarte strerute, țină să-mi spună o legendă în jurul unui perete pe care voia să mi' arate inadins: —

„Când au intrat Turcii în biserică, preotul citea liturgia; atunci, ca să nu fie ucis, s'a deschis o ușe, pe unde a dispărut el, cu cartea de rugăciune zădindu-se apoi imediat la loc” — „Și va veni ziua în care ușa se va deschide singură și preotul va reapare în altar, ca să citească măi departe de la litera la care s'a orbit atunci!” încheie povestea ghidul nostru... — „E prea curând, ca să mă conduc aci acolo...” — „Am răspuns — „Minuna aceasta aștepta altă vreme. În secolul nostru, oamenii doresc numai minuni științifice!”..”

SILVIA CONSTANTINESCU

Doriți o cămașă bună, modernă, durabilă și efină ?

Cereți la toate magazinele lingerie bărbătească de la renumita fabrică

„NADEJDEA” din Galați

Care grație mașinelor electrice perfecționate, satisface în mod conștiincios și prompt orice comandă. În depozitul fabricii se găsesc în permanență mari stocuri de lingerie bărbătească gata confecționate precum și cantități mari de poplinuri, zefiruri, dejalenuri, și oxforduri pentru confecționări de comenzi.-Se primesc comenzi și cu marfa clienților.-Încercați spre convingere „NADEJDEA”, Galați

CONSUMUL PIEȚEI

B-dul Ferdinand No. 6. - Constanța

CONSTANTIN HAGI IOAN

În permanență asortat cu diferite articole de coloniale și brânzeturî specialități de Untdelemnuri ca : Greces, Puges, Sasso, Beriotte Robert, precum și mărci indigene cu prețuri absolut de concurență Rog vizitați spre convingere

La TRANULIS

Pictor de Firme

Strada Ștefan cel Mare No. 14
Constanța

Execută în condițiunile cele mai avantajoase orice lucrare atingătoare acestei branșe
Vizitați spre a vă convinge

Serban Mocanu

Croitorie Civilă-Militară

și

Confecțiuni de Dame

Diplomat al Academiei superioare
din București

Aduc la cunoștința Onor. public și numeroasele mele clientele că am mutat în
Str. Ștefan cel mare No. 16

Atelierul meu de CROITORIE

unde voi putea satisface cerințele și dorințele tuturor în această ramură, punând la dispoziția fiecăruia jurnalele cu cele mai noi creații în ale modei, garantând deplina reușită în exactitatea fiecărei lucrări încredințate atelierului meu. Pentru raionul de Dame, am angajat cu mari sacrificii materiale, spre deplina mulțumire a clienților mele, o primieră de la MAISON SUSANIE din Paris.

Atelierul meu fiind la curent cu ultimele noutăți și asortat cu diferite desene de ștofe din cele mai alese. sperăm că o singură vizită va fi suficient ca să apreciați sacrificiile ce le-am făcut pentru satisfacerea celei mai selecte clientele.

Cu toată stima

ȘERBAN MOCANU

LA TREI BRAZI

Costache Ietrescu cu 24 copii

Str. Ștefan cel Mare, 74. - Constanța

Magazin asortat în permanență cu tot felul de Olărie, Tâmplărie și Dogărie.
Cu prețuri de concurență

Sucursala Magazinului la „MILION”

No. 74 - Strada Carol - No. 74

Atelier de Blănărie de Lux

Sub conducerea măștrilor

Remus Popa

Absolvent al academiei din Budapesta
Fost expert al Sindic. Blănarilor

David Kaufman

Se primesc spre Confecționare, Transformare și reparații
ori ce lucrări în această branșă

Orice lucrare se execută în mod ireproșabil și cu prețurile cele mai reduse

Depozit permanent cu tot felul de Blănuri

Vizitați spre convingere

La Tranulis

Strada Ștefan cel Mare No. 14
Constanța

Magazin asortat în permanență cu tot felul de vopsele, lacuri, uleiuri, pensule bidinele

Toate materialele pentru zugrăvi de case, cu prețurile cele mai convenabile
Raion special pentru articole de pictură

Dobrogeni

Vizitați Marele Hotel PRINCIAR

București. — Bul. Elisabeta — București

Complex renovat
Apă caldă — Apă rece
Calorifer, Electrică
Telefon

GEASORNICARI

HAGI P. ȘAPIRA

Constanța — Str. CAROL 22

Anunț prin aceasta ca mi-au sosit mărfurile cumpărate
cu ocaziunea voiajului făcut în străinătate

Cadouri Pentru Logodne și Nunți

Ceasornice, Inele, Cercei, Brățări, Broșe, Pandantive
Ceasornice, Service de Ceai, Căfea, Liqueur,
Fructotiere, Bomboniere, Tacâmuri de masă etc.
Deșteptătoare. Pendule, și tot felul de ceasuri
de perete Verighete de logodne, Ochelari
toate felurile. Profitați de prețurile reduse
și vizitați cu toții

Magazinul „ȘAPIRA”

Cereți catalogul care se trimite gratis și franco

IGNATZ RUBIN

Fabrică de Bidinele și Perii

Vinde cu prețuri convenabile

Craiova — Str. Buzești No. 25 — Craiova

La HARPA ROMANA

Gaston Inocente

Mutat din B-dul Ferdinand

in

Str. Ștefan cel Mare No. 38-46

Constanța

Magazin și Atelier Artistic de Instrumente Muzicale